

SZKOLNY PROGRAM WYCHOWAWCZO-PROFILAKTYCZNY

**SZKOŁY PODSTAWOWEJ W GRZYWNIE
2020/2021**

Podstawa prawna:

1. Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z 2 kwietnia 1997r. (Dz.U. z 1997 r. nr 78, poz. 483 ze zm.).
2. Konwencja o Prawach Dziecka, przyjęta przez Zgromadzenie Ogólne Narodów Zjednoczonych z 20 listopada 1989 r. (Dz.U. z 1991 r. nr 120, poz. 526).
3. Ustawa z 26 stycznia 1982 r. – Karta Nauczyciela (tekst jedn.: Dz.U. z 2017 r. poz. 1189 ze zm.).
4. Ustawa z 7 września 1991 r. o Systemie Oświaty (tekst jedn.: Dz.U. z 2016 r. poz. 1943 ze zm.).
5. Ustawa z 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe (Dz.U. z 2017 r. poz. 59).
6. Ustawa z 26 października 1982r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (tekst jedn. Dz.U. z 2016 r. poz. 487).
7. Ustawa z 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu narkomanii (tekst jedn. Dz.U. z 2017 r. poz. 783).
8. Ustawa z 9 listopada 1995r. o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych (tekst jedn. Dz.U. z 2017 r. poz. 957).
9. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z 18 sierpnia 2015 r. w sprawie zakresu i form prowadzenia w szkołach i placówkach systemu oświaty działalności wychowawczej, edukacyjnej, informacyjnej i profilaktycznej w celu przeciwdziałania narkomanii (Dz.U. z 2015 r. poz. 1249).
10. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z 14 lutego 2017 r. w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz podstawy programowej kształcenia ogólnego dla szkoły podstawowej, w tym dla uczniów z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu umiarkowanym lub znacznym, kształcenia ogólnego dla branżowej szkoły I stopnia, kształcenia ogólnego dla szkoły specjalnej przysposabiającej do pracy oraz kształcenia ogólnego dla szkoły policealnej (Dz.U. z 2017 r. poz. 356).
11. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 9 sierpnia 2017 r. w sprawie warunków organizowania i kształcenia, wychowania i opieki dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych, niedostosowanych społecznie i zagrożonych niedostosowaniem społecznym.
12. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 22 stycznia 2018 r. w sprawie zakresu i form prowadzenia w szkołach i placówkach systemu oświaty działalności wychowawczej, edukacyjnej, informacyjnej i profilaktycznej w celu przeciwdziałania narkomanii (Dz.U. z 2018 r., poz. 214).
13. Statut szkoły.

Wprowadzenie

Nadrzędnym celem kształcenia i wychowania jest wspomaganie wszechstronnego i harmonijnego rozwoju ucznia, uwzględniające jego potrzeby psychiczne, emocjonalne, edukacyjne i zdrowotne. Dokonuje się ono poprzez wyposażenie i kształtowanie u uczniów różnych umiejętności, sprawności, postaw i nawyków. Okres szkolny to czas, w którym należy przygotować dziecko do roli ucznia, do życia w ustawicznie zmieniającym się świecie, do podejmowania zadań z różnych obszarów działalności człowieka, a także do uczenia się na wyższych etapach kształcenia.

1. Szkolny Program Wychowawczo - Profilaktyczny jest dokumentem pozwalającym scalać oddziaływania wychowawcze i profilaktyczne szkoły wobec uczniów na wszystkich poziomach kształcenia. Stanowi wytyczne do pracy wychowawczej i profilaktycznej skierowane do dyrekcji szkoły, pedagoga szkolnego, wychowawców klas, nauczycieli przedmiotów, wychowawców świetlicy, pracowników administracyjnych szkoły, z uwzględnieniem oczekiwań dydaktyczno-wychowawczych rodziców. Realizacja zadań programowych wpłynie na spójność i wielokierunkowość oddziaływań wychowawczych skierowanych do uczniów. Program wychowawczo - profilaktyczny szkoły jest punktem wyjścia do tworzenia planów pracy poszczególnych klas na wszystkich etapach edukacyjnych. Program jest spójny z Koncepcją pracy i rozwoju Szkoły Podstawowej w Grzywnie, Grzywna 110 A na rok 2019/20 oraz Kalendarzem imprez i uroczystości szkolnych.
2. Podstawę działań wychowawczych i profilaktycznych szkoły stanowią uniwersalne zasady etyki i troska o godność osoby ludzkiej.
3. Działania wychowawcze powinny mieć pierwszeństwo przed restrykcjami, co nie oznacza rezygnacji z mądrych oddziaływań prewencyjnych i korygujących – polegających na stawianiu granic, ustanawianiu zasad, norm i reguł współżycia społecznego w szkole i konsekwentnego ich przestrzegania/egzekwowania.
4. Program Wychowawczo - Profilaktyczny powinien być współtworzony przez wszystkie podmioty zaangażowane w życie szkoły. Do jego właściwej realizacji będą włączeni w miarę możliwości rodzice.
5. Program Wychowawczo - Profilaktyczny szkoły powinien uwzględniać aktualny stan wiedzy, diagnozę potrzeb, problemów i trudności występujących w środowisku szkolnym.
6. Program Wychowawczo - Profilaktyczny ma dostarczać wiedzy, wpływać na zachowania i postawy, pomagać w nabywaniu niezbędnych umiejętności społecznych, wskazywać pozytywne formy rozwoju osobowości ucznia, pozytywne formy spędzania czasu wolnego oraz

miejsca i sposoby uzyskania pomocy.

7. Tworzenie Szkolnego Programu Wychowawczo – Profilaktycznego zostało poprzedzone diagnozą potrzeb i problemów z obszaru wychowania i profilaktyki występujących w społeczności szkolnej na podstawie:

- analizy stanu wychowania w szkole:
  - obserwacji zachowań uczniów na terenie szkoły i poza nią w trakcie wycieczek szkolnych, dowozów i odwozów – zachowania w autobusie,
  - analiza wpisów do dziennika elektronicznego,
  - sprawozdań półrocznych przedstawianych przez wychowawców podczas Rady Pedagogicznej.
- ewaluacji wewnętrznej
- protokołów z zebrań Rady Pedagogicznej,
- rozmów z rodzicami na temat ich oczekiwań w realizacji treści wychowawczych i profilaktycznych oraz problemów i zagrożeń dostrzeganych w środowisku szkolnym (kl.0 - VIII),
- wyników prac zespołów ewaluacyjnych z poprzednich lat,
- rozmów z uczniami na temat ich potrzeb i problemów,
- ankiet skierowanych do uczniów,

8. Identyfikacja problemów wychowawczych występujących w szkole:

- a) uzależnienie od komórki, Internetu, coraz częściej zgłaszane przypadki cyberprzemocy,
- b) występowanie agresji słownej i fizycznej, słabe umiejętności rozwiązywania konfliktów
- c) niska świadomość dzieci i rodziców zagrożeń wynikających z używek
- d) podatność na uzależnienia typu papierosy, alkohol,

e) brak znajomości i umiejętności wykorzystania w praktyce zasad dobrego wychowania,

Misja Szkoły Podstawowej w Grzywnie

„Szkoła jest miejscem dobrych relacji międzyludzkich, w którym dziecko czerpie radość z wszechstronnego rozwoju”

Sylwetka absolwenta szkoły:

Nasz absolwent:

- szanuje siebie i godność innych osób,
- ma poczucie tożsamości indywidualnej, kulturowej, narodowej i regionalnej,
- zna swoje mocne i słabe strony, potrafi nad nimi pracować,
- jest ciekawy świata, zmotywowany do nauki i samorozwoju,
- potrafi zastosować w praktyce wiedzę umiejętności,
- potrafi dokonać właściwych, społecznie akceptowanych wyborów,
- umie porozumiewać się z innymi ludźmi,
- szanuje dziedzictwo kulturowe,
- godnie reprezentuje szkołę na zewnątrz,
- zna i stosuje zasady dobrego zachowania,
- radzi sobie z trudnościami i negatywnymi emocjami
- jest partnerem we wspólnej pracy, jest kreatywny, przedsiębiorczy,
- dba o swoje zdrowie i otoczenie,
- dąży do osiągnięcia sukcesu,
- otwarty wobec świata i innych ludzi, aktywny w życiu społecznym, kulturalnym szkoły i środowiska lokalnego,

- jest przygotowany do następnego etapu nauki.

Odbiorcami programu są uczniowie Szkoły Podstawowej w Grzywnie.

Współpraca z rodzicami

Rodzice uczniów Szkoły Podstawowej w Grzywnie:

- są najważniejszymi partnerami w pracy wychowawczej szkoły,
- powierzają swoje dziecko szkole w celu kształcenia i wychowania,
- decydują we wszystkich sprawach dotyczących swoich dzieci,
- zaspokajają potrzeby materialne i emocjonalne swojego dziecka,
- ponoszą odpowiedzialność za jego zdrowie, rozwój i przygotowanie do dorosłego życia,
- współpracują z nauczycielami i wychowawcą w sprawach wychowania i kształcenia dzieci,
- w celu zapobiegania niewłaściwym zachowaniom utrzymują regularny kontakt z wychowawcą klasy, a w razie potrzeby Dyrektorem Szkoły, wdrażają odpowiednie środki zaradcze,
- odpowiadają za sumienne realizowanie obowiązku szkolnego przez dziecko,

Zadania nauczyciela – wychowawcy

Nauczyciel – wychowawca:

- troszczy się o harmonijny rozwój ucznia,

- stwarza sytuacje, w których uczeń rozwija wszystkie sfery swojej osobowości,
- uczy samodzielności i odpowiedzialności,
- bezwarunkowo akceptuje ucznia jako osobę, natomiast warunkowo jego postępowanie,
- stara się być autorytetem, doradcą i przewodnikiem,
- przygotowuje ucznia do życia w rodzinie i społeczeństwie,
- motywuje uczniów do nauki, stosując różnorodne formy i metody pracy,
- wspiera rodziców w procesie wychowania, informuje o postępach w nauce i zachowaniu ich dzieci
- diagnozuje sytuację wychowawczą w klasie,
- stale doskonali swoje umiejętności wychowawcze.
- dąży w swojej pracy do integracji zespołu klasowego,
- realizuje w toku pracy wychowawczej treści i cele programu wychowawczego szkoły,
- koordynuje pomoc psychologiczno – pedagogiczną w swojej klasie,
- pomaga uczniom w rozwiązywaniu trudności życiowych i rodzinnych – uświadomienie uczniom możliwości zwrócenia się z problemem do konkretnej osoby w szkole,
- na podstawie dokonanego rozpoznania oraz celów i zadań określonym w Szkolnym Programie Wychowawczo – Profilaktycznym opracowuje plan pracy wychowawczo – profilaktycznej dla klasy na dany rok szkolny, uwzględniając specyfikę funkcjonowania zespołu klasowego i potrzeby uczniów,
- przygotowuje sprawozdanie z realizacji planu pracy wychowawczo – profilaktycznej i formułuje wnioski do dalszej pracy
- współpracuje z innymi nauczycielami uczącymi w klasie, rodzicami uczniów, specjalistami pracującymi z uczniami o specjalnych potrzebach edukacyjnych,
- współpracuje z sądem, policją, innymi osobami i instytucjami działającymi na rzecz dzieci i młodzieży,

Ewaluacja programu

Ewaluacja dokonywana jest pod koniec roku szkolnego – dokonują wychowawcy klas. Uzyskiwaniu informacji na temat realizowania Programu Wychowawczo- Profilaktycznego służą następujące metody i narzędzia badawcze: ankieta, obserwacja, wywiad, analiza dokumentów,

sprawozdania, sprawozdanie dyrektora z nadzoru pedagogicznego z ubiegły rok, zajęcia pozalekcyjne i pozaszkolne, imprezy realizowane na terenie szkoły, imprezy charytatywne, zajęcia preorientacji zawodowej, zajęcia wychowania do życia w rodzinie.

I ETAP EDUKACYJNY I ODDZIAŁ PRZEDSZKOLNY

I. Dziecko jako uczeń, kolega i członek rodziny

L.p	Cele i zagadnienia	Sposoby realizacji	Odpowiedzialni Terminy stałe
1.	Kształtowanie poczucia bezpieczeństwa w szkole i grupie rówieśniczej.	Zwiedzanie szkoły i jej pomieszczeń, rozmowy z pracownikami szkoły, wzajemne poznanie się uczniów poprzez zabawy integracyjne. Okres adaptacyjny dla rozpoczynających naukę.	Wychowawcy Wrzesień
	Wyrabianie dbałości o bezpieczeństwo w	Zapoznanie z zasadami bezpieczeństwa w szkole.	Wychowawcy

2.	czasie pobytu w szkole.		Rok szkolny
3.	Wyrabianie troski o wspólną własność, poszanowanie sprzętu, przyborów, pomocy naukowych w klasie i szkole.	Wspólne dekorowanie klasy, sprzątanie sali lekcyjnej.	Wychowawcy Rok szkolny
4.	Kształtowanie właściwego stosunku do kolegów, nauczycieli, pracowników szkoły.	Zajęcia nt. form grzecznościowych oraz zasad obowiązujących w relacjach z dorosłymi i rówieśnikami, organizacja spotkań z pracownikami szkoły i gośćmi specjalnymi.	Wychowawcy Rok szkolny
5.	Utrwalanie zasad współżycia w grupie rówieśniczej (koleżeństwo, uprzejmość, uczciwość, udzielanie pomocy).	Wspólne opracowanie kontraktu klasowego, kodeks przedszkolaka, zapoznanie z prawami i obowiązkami ucznia, przeprowadzenie zajęć integracyjnych, pogadanki, udział w akcjach charytatywnych.	Wychowawcy
6.	Kultywowanie szkolnej tradycji i obrzędowości	Uczestnictwo w programie „Polskie tradycje w oczach małego dziecka”, kultywowanie świąt, Udział w apelach i uroczystościach. Noszenie stroju galowego.	Wychowawcy
7.	Kształtowanie umiejętności rozwiązywania konfliktów między uczniami, panowania nad emocjami.	Zajęcia edukacyjne (wdrażanie do uważnego słuchania, rozmawiania, zawierania kompromisów), ocena postępowania bohaterów literackich.	Wychowawcy Według kalendarza imprez
8.	Kształtowanie prospołecznych zachowań (działania na rzecz klasy i szkoły) oraz kreatywności i przedsiębiorczości.	Organizowanie imprez klasowych i szkolnych oraz uroczystości związanych ze świątami (np. ślubowanie klas I, andrzejki, dzień pluszowego misia, jasełka, wigilie klasowe, Dzień Babci i Dziadka, powitanie wiosny, Dzień Matki, Dzień Kobiet, Dzień Chłopaka). Organizacja zajęć dydaktyczno-wyrównawczych, korekcyjno-	Wychowawcy Rok szkolny

9.	Eliminowanie napięć psychicznych spowodowanych niepowodzeniami szkolnymi oraz trudnościami w kontaktach z rówieśnikami.	kompensacyjnych, logopedycznych, zajęć doskonalących umiejętności społeczne. Współpraca z poradnią psychologiczno-pedagogiczną.	Wychowawcy Wyznaczeni nauczyciele
10.	Tworzenie warunków rozwoju indywidualnych zainteresowań.	Indywidualna praca z uczniem wybitnie uzdolnionym – przygotowanie do konkursów, zawodów. Zachęcanie do udziału w zajęciach rozwijających zainteresowania prowadzonych w szkole i instytucjach pozaszkolnych. Organizacja różnego rodzaju konkursów.	Wychowawcy Według kalendarza imprez
11.	Upowszechnianie czytelnictwa, rozwijanie kompetencji czytelniczych.	Czytanie lektur szkolnych i wartościowych pozycji z literatury dziecięcej. Prezentowanie najciekawszych pozycji czytelniczych dla dzieci. Realizowanie programu czytelniczego „Mała książka - wielki człowiek” Współpraca z filią Biblioteki Samorządowej w Grzywnie (np. spotkania z autorami książek, konkursy, programy edukacyjne). Konkursy recytatorskie, konkursy pięknego czytania.	Bibliotekarz Wychowawcy
12.	Kształtowanie świadomej przynależności do rodziny.	Organizacja zajęć umożliwiających poznanie wartości, norm społecznych, których źródłem jest rodzina oraz rozwijanie zachowań wynikających z tych wartości (np. wykonywanie drzew genealogicznych rodziny, albumów rodzinnych, spotkania z rodzicami).	Wychowawcy
	Utrwalanie właściwych relacji między		

13.	najbliższymi.	Włączanie rodziców, dziadków do udziału w imprezach klasowych. Przygotowywanie upominków.	Wychowawcy
-----	---------------	--	------------

II. Dziecko jako członek narodu i społeczności lokalnej

L.p	Cele i zagadnienia	Sposoby realizacji	Odpowiedzialni Terminy stałe
1.	Kształtowanie świadomej przynależności do społeczności lokalnej.	Wycieczki po okolicy, spacer, wyjście do biblioteki, na cmentarz. Poznawanie legend związanych z najbliższymi miastami – Toruniem, Chełmżą. Organizacja występów uczniów dla środowiska lokalnego (np. Dom Pomocy Społecznej w Browinie).	Wychowawcy Rok szkolny
2.	Wzmacnianie poczucia tożsamości narodowej, przywiązania do historii i tradycji narodowych.	Zajęcia w oparciu o pracę z tekstem, mapą i metody aktywizujące, nauka hymnu państwowego, poznawanie sylwetek sławnych Polaków, przeglądanie zdjęć, albumów, słuchanie utworów muzycznych, odwiedzanie miejsc pamięci narodowej, wycieczki do innych miast w Polsce, uroczyste obchodzenie świąt narodowych.	Wychowawcy Rok szkolny Według kalendarza imprez
3.	Poznanie reguł zachowania w miejscu publicznym.	Wyjazdy do teatru, kina, muzeum, galerii. Wycieczki krajoznawczo-turystyczne, rekreacyjne.	Wychowawcy
4.	Przygotowywanie uczniów do świadomego, aktywnego uczestnictwa w życiu społecznym	Wybory i praca w samorządzie klasowym. Współpraca z samorządem uczniowskim klas IV-VIII. Respektowanie praw i obowiązków ucznia, wewnętrznych regulaminów.	Wychowawcy, opiekunowie samorządu szkol.,

III. Dziecko jako istota świadoma potrzeby dbania o swoje zdrowie

L.p	Cele i zagadnienia	Sposoby realizacji	Odpowiedzialni Terminy stałe
1.	Uświadomienie konieczności dbania o własne zdrowie, sprawność fizyczną i umysłową oraz kontrolowania stanu zdrowia i stosowania się do zleceń lekarzy, wdrażanie do utrzymania higieny osobistej.	Spotkania z pielęgniarką szkolną, fluoryzacja zębów, badania bilansowe w szkole, zajęcia w oparciu o metody słowne i aktywizujące.	Wychowawcy, pielęgniarka szkolna Rok szkolny
2.	Kształtowanie nawyków zdrowego, aktywnego trybu życia.	Gimnastyka śródlekcyjna, zabawy ruchowe, zawody sportowe, spacer i wycieczki piesze, wycieczki połączone z aktywnością ruchową.	Wychowawcy, n-le wych. fiz.
3.	Wdrażanie do racjonalnego odżywiania. Higiena spożywania posiłków.	Pogadanki, projekcja filmów edukacyjnych, przygotowywanie na zajęciach kanapek, surówek, sałatek. Udział w programie rządowym: owoce, warzywa, mleko.	Wychowawcy Rok szkolny
4.	Zapoznanie z czynnikami chorobotwórczymi i sposoby ochrony przed nimi.	Zajęcia edukacyjne na temat ochrony przed kleszczami, zapobieganie chorobom.	Wychowawcy
5.	Zapoznanie się ze zgubnymi skutkami zażywania substancji szkodliwych dla zdrowia (nikotyna, alkohol, dopalacze).	Zajęcia edukacyjne. Organizacja Dnia Zdrowia.	Wychowawcy

IV. Dziecko jako istota dbająca o bezpieczeństwo

L.p	Cele i zagadnienia	Sposoby realizacji	Odpowiedzialni
-----	--------------------	--------------------	----------------

			Terminy stałe
1.	Wdrażanie do zachowań bezpiecznych dla zdrowia własnego i innych osób.	Przestrzeganie regulaminów wewnętrznych – pogadanki, historyjki obrazkowe.	Wychowawcy
2.	Propagowanie właściwego korzystania z komputera, urządzeń cyfrowych oraz Internetu.	Zajęcia edukacyjne.	Wychowawcy
3.	Wyrabianie dbałości o bezpieczeństwo na drodze.	Zajęcia dotyczące zasad poruszania się po drodze i wybranych znaków drogowych. Wyjazdy do miasteczka ruchu drogowego WORD, spotkania z policjantem.	Wychowawcy

V. Dziecko jako istotny integralny podmiot środowiska przyrodniczego

	Cele i zagadnienia	Sposoby realizacji	Odpowiedzialni Terminy stałe
1.	Uwrażliwienie na piękno przyrody i otaczającego świata. Wyzwalanie ekspresji twórczej, słownej, plastycznej i muzycznej inspirowanej przeżyciami dziecka w kontakcie z przyrodą.	Wycieczki do parku, do lasu, Szkoły Leśnej na Barbarce, spotkania z leśniczym, ogrodu zoobotanicznego. Projekcja filmów przyrodniczych. Zajęcia edukacyjne o tematyce przyrodniczej.	Wychowawcy
2.	Kształtowanie postawy szacunku do świata roślin i	Organizowanie zbiórki karmy na rzecz schroniska dla zwierząt.	Wychowawcy

3.	zwierząt. Poznawanie sposobów i możliwości ochrony środowiska przyrodniczego.	Udział w akcjach „Sprzątanie Świata”, „Dzień Ziemi”. Zajęcia edukacyjne.	Wyznaczeni nauczyciele Wychowawcy Według kalendarza Wychowawcy Według kalendarza
----	--	---	--

**TREŚCI DOTYCZĄCE OBSZARÓW WYCHOWANIA I PROFILAKTYKI ZAWARTE W PODSTAWACH PROGRAMOWYCH
PRZEDMIOTÓW REALIZOWANYCH NA I ETAPIE EDUKACYJNYM
W SZKOLE PODSTAWOWEJ W GRZYWNIE**

Przedmiot	Wymagania szczegółowe. Uczeń:
Edukacja wczesnoszkolna	<ul style="list-style-type: none"> – dba o higienę oraz estetykę własną i otoczenia; – ma świadomość znaczenia odpowiedniej diety dla utrzymania zdrowia człowieka; – posługuje się numerami telefonów alarmowych, formułuje komunikat wezwania o pomoc: Policji, Pogotowia Ratunkowego, Straży Pożarnej; – posługuje się danymi osobowymi w kontakcie ze służbami mundurowymi i medycznymi, w sytuacji zagrożenia zdrowia i życia; – reaguje stosownym zachowaniem w sytuacji zagrożenia bezpieczeństwa, zdrowia jego lub innej osoby; – wymienia wartości odżywcze produktów żywnościowych, ma świadomość znaczenia odpowiedniej diety dla utrzymania zdrowia, ogranicza spożywanie posiłków o niskich wartościach odżywczych i niezdrowych, zachowuje umiar w spożywaniu produktów słodzonych, zna konsekwencje zjadania ich w nadmiarze; – przygotowuje posiłki służące utrzymaniu zdrowia; – ubiera się odpowiednio do stanu pogody, poszukuje informacji na temat pogody, wykorzystując np. internet; – ma świadomość, iż nieodpowiedzialne korzystanie z technologii ma wpływ na utratę zdrowia człowieka;
Edukacja wczesnoszkolna	<ul style="list-style-type: none"> – identyfikuje się z grupą społeczną, do której należy: rodzina, klasa w szkole, drużyna sportowa, społeczność lokalna, naród; respektuje normy i reguły postępowania w tych grupach; – przyjmuje konsekwencje swojego uczestnictwa w grupie i własnego w niej postępowania w odniesieniu do przyjętych norm i zasad; – współpracuje z uczniami, wymienia się z nimi pomysłami i doświadczeniami, wykorzystując technologię; – dostrzega, że każdy powinien brać odpowiedzialność za swoje wybory; – dostrzega, że lepiej poznać siebie, bardziej się rozwija i czerpie szczęście w relacji z innymi osobami niż w

	<p>samotności;</p> <ul style="list-style-type: none"> – odkrywa, że współtworzy różne wspólnoty osób, np. rodzinę, klasę, państwo; – ma świadomość, że każdej osobie ludzkiej, także jemu, należy się szacunek, że szacunkiem należy obdarzać także wspólnoty osób – rodzinę, klasę, naród (ojczyznę), w tym wspólnotę religijną – a także symbole tych wspólnot; – szanuje godność każdej osoby ludzkiej oraz swoją, wyraża swoim komunikatem werbalnym i niewerbalnym; – uwzględnia coraz częściej godność i dobro innych osób, podejmując decyzję o działaniu; – wyraża szacunek wobec osób, wspólnot osób oraz ich symboli w sytuacjach codziennych i uroczystych, przejawiając właściwe zachowanie; – wchodzi w relacje z innymi osobami (rówieśnikami, nauczycielami), szanując to, co jest wartością dla nich, i nazywając to, co jest wartością dla niego; – naśladuje i przyjmuje jako własne zachowania dobre na podstawie doświadczeń ze świata realnego oraz przykładów płynących z tekstów literackich, filmów i innych źródeł; – przestrzega zasad obowiązujących we wspólnocie osób, której jest członkiem;
	<ul style="list-style-type: none"> – ocenia swoje postępowanie i innych osób, odnosząc się do poznanych wartości, takich jak: godność, honor, sprawiedliwość, obowiązkowość, odpowiedzialność, przyjaźń, życzliwość, umiar, powściągliwość, pomoc, zadośćuczynienie, przeproszenie, uznanie, uczciwość, wdzięczność oraz inne respektowane przez środowisko szkolne; – szanuje zwyczaje i tradycje różnych grup społecznych i narodów, przedstawia i porównuje zwyczaje ludzi, np. dotyczące świąt w różnych regionach Polski, a także w różnych krajach; – określa, co jest dobre, a co jest złe, w otaczającym go świecie i w świecie poznawanych tekstów oraz podaje uzasadnienie swojego zdania; – odróżnia szczęście od doraźnie odczuwanej przyjemności i poznaje, że dobro jest źródłem szczęścia własnego oraz innych osób; – odkrywa, że wspólnota osób, której jest członkiem, ustanawia swoje zasady (normy) i oczekuje ich respektowania;
<p>Edukacja wczesnoszkolna</p>	<ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia, iż wszyscy ludzie posiadają prawa i obowiązki, wymienia własne prawa i obowiązki, przestrzega ich i stosuje je w codziennym życiu; – rozróżnia podstawowe znaki drogowe, stosuje przepisy bezpieczeństwa w ruchu drogowym i miejscach publicznych;

	<p>przestrzega zasad zachowania się środkach publicznego transportu zbiorowego;</p> <ul style="list-style-type: none"> — stosuje się do zasad bezpieczeństwa w szkole, odnajduje drogę ewakuacyjną, rozpoznaje znaki i symbole informujące o różnych rodzajach niebezpieczeństw oraz zachowuje się zgodnie z informacją w nich zawartą; stosuje zasady bezpiecznej zabawy w różnych warunkach i porach roku; — ma świadomość istnienia zagrożeń ze środowiska naturalnego, np. nagła zmiana pogody, huragan, ulewne deszcze, burza, susza oraz ich następstwa: powódź, pożar, piorun; określa odpowiednie sposoby zachowania się człowieka w takich sytuacjach; — stosuje zasady bezpieczeństwa podczas korzystania z urządzeń cyfrowych, rozumie i respektuje ograniczenia związane z czasem pracy z takimi urządzeniami, oraz stosuje zasady netykiety; — rozróżnia pożądane i niepożądane zachowania innych osób (również uczniów) korzystających z technologii, zwłaszcza w sieci Internet;
--	--

II ETAP EDUKACYJNY KLASY IV-VIII

I.

Kształtowanie pozytywnych postaw społecznych, przyjaznego klimatu w szkole, budowanie prawidłowych relacji, wzmacnianie więzi społecznych

	Cele i zagadnienia	Sposoby realizacji	Odpowiedzialni
1.	Kształtowanie umiejętności interpersonalnych w zakresie nawiązywania i utrzymywania prawidłowych relacji z ludźmi, współpracy w grupie, pełnienia ról społecznych.	Rozmowy tematyczne, zadania i ćwiczenia grupowe, elementy dramy, zabawy integracyjne. Realizacja podstawy programowej z zakresu informatyki, wf, WOS, przyrody, biologii, wdż (treści zamieszczone w załączniku nr 1). Wspólne przedsięwzięcia klasowe, np. wycieczki, dyskoteki, wigilie klasowe, andrzejki, Dzień Chłopaka, Dzień Kobiet, pieczenie pierników, Dzień Kobiet, Dzień Dziecka i inne.	Wychowawcy , opiekun Samorządu Uczniowskiego, nauczyciel WOS, biologii, przyrody,wf, wdż, informatyki
2.	Kształtowanie umiejętności		

	rozwiązywania konfliktów między uczniami.	Respektowanie miesięcznego okresu adaptacyjnego dla klas IV. Zajęcia godzin wychowawczych w zakresie wdrażania do uważnego słuchania, rozmawiania, zawierania kompromisów, z elementami treningu zastępowania agresji, elementami dramy, praw i obowiązków ucznia.	
3.	Kształtowanie wrażliwości na potrzeby drugiego człowieka, szacunku dla osób niepełnosprawnych, chorych, starszych.	Pomoc na rzecz innych, organizowanie wolontariatu (udział w ogólnopolskich akcjach charytatywnych, organizowanie pomocy koleżeńskiej w nauce, opieka starszych uczniów nad młodszymi w czasie przerw).	
4.	Wpajanie zasad samorządności, demokracji, sprawiedliwości, wolności i poszanowania dla praw obywatelskich.	Nauka tolerancji w stosunku do uczniów z niepełnosprawnościami w szkole. Wybory i praca w samorządzie klasowym i szkolnym. Udział uczniów w procesie planowania pracy klasy, szkoły. Zapoznanie uczniów ze Statutem Szkoły.	

Załącznik nr 1

TREŚCI DOTYCZĄCE OBSZARU NR 1 ZAWARTE W PODSTAWACH PROGRAMOWYCH PRZEDMIOTÓW

REALIZOWANYCH W SZKOLE PODSTAWOWEJ W GRZYWNIE

Informatyka	<ul style="list-style-type: none"> – uczestniczy w zespołowym rozwiązaniu problemu, posługując się technologią taką jak: poczta elektroniczna, forum, wirtualne środowisko kształcenia, dedykowany portal edukacyjny; – identyfikuje i docenia korzyści płynące ze współpracy nad wspólnym rozwiązaniem problemów; – bierze udział w różnych formach współpracy, jak: programowanie w parach lub w zespole, realizacja projektów, uczestnictwo w zorganizowanej grupie uczących się; projektuje, tworzy i prezentuje efekty wspólnej pracy;
Wychowanie fizyczne	<ul style="list-style-type: none"> – uczestniczy w sportowych rozgrywkach klasowych w roli zawodnika, stosując zasady „czystej gry”: szacunku dla rywala, respektowania przepisów gry, podporządkowania się decyzjom sędziego; potrafi właściwie zachować się w sytuacji zwycięstwa i porażki, podziękować

	<p>za wspólną grę;</p> <ul style="list-style-type: none"> – pełni rolę organizatora, sędziego i kibica w ramach szkolnych zawodów sportowych; – wyjaśnia zasady kulturalnego kibicowania; – wyjaśnia, jak należy zachować się w sytuacjach związanych z aktywnością taneczną; – omawia znaczenie dobrych relacji z innymi ludźmi, w tym z rodzicami oraz rówieśnikami tej samej i odmiennej płci; – identyfikuje swoje mocne strony, budując poczucie własnej wartości, planuje sposoby rozwoju oraz ma świadomość słabych stron, nad którymi należy pracować; – wykazuje kreatywność w poszukiwaniu rozwiązań sytuacji problemowych; – wykazuje umiejętność adekwatnej samooceny swoich możliwości psychofizycznych; – współpracuje w grupie szanując poglądy i wysiłki innych ludzi, wykazując asertywność i empatię; – motywuje innych do udziału w aktywności fizycznej, ze szczególnym uwzględnieniem osób o niższej sprawności fizycznej i specjalnych potrzebach edukacyjnych (np. osoby niepełnosprawne, osoby starsze);
WOS	<ul style="list-style-type: none"> – współpracuje z innymi – dzieli się zadaniami i wywiązuje się z nich; – wykazuje konieczność współdziałania w życiu społecznym i wyjaśnia istotę samorządności; – uzasadnia, że człowiek jest istotą społeczną; rozumie znaczenie potrzeb społecznych człowieka (kontakt, przynależność, uznania); – przedstawia zasady komunikowania się; wyjaśnia zasady skutecznej autoprezentacji – kształtowania swojego wizerunku; – wymienia cechy grup społecznych; charakteryzuje grupę koleżeńską i grupę nastawioną na realizację określonego zadania; uzasadnia, że efektywna współpraca przynosi różne korzyści; przedstawia różne formy współpracy w grupie; – rozpoznaje sytuacje wymagające podjęcia decyzji indywidualnej i grupowej; wyjaśnia i stosuje podstawowe sposoby podejmowania wspólnych decyzji; – rozpoznaje sytuacje wymagające podjęcia decyzji indywidualnej i grupowej; wyjaśnia i stosuje podstawowe sposoby podejmowania wspólnych decyzji; – przedstawia cele i przykłady działania organizacji społecznych skupiających młodych ludzi w Polsce; wyjaśnia ideę wolontariatu i przedstawia formy działalności wolontariuszy;
Przyroda	<ul style="list-style-type: none"> – zachęcanie do działania na rzecz środowiska lokalnego;

	– doskonalenie umiejętności w zakresie komunikowania się, współpracy i działania oraz pełnienia roli lidera w zespole;
Biologia	– prezentuje postawę szacunku wobec siebie i wszystkich istot żywych;
Wychowanie do życia w rodzinie	– zna i stosuje zasady savoir-vivre'u w różnych sytuacjach społecznych; – rozumie zasady komunikacji werbalnej i niewerbalnej i jej znaczenie w relacjach interpersonalnych; przyjmuje odpowiedzialność za manifestowane reakcje, wypowiedane i pisane słowa; – kształtuje i wyraża postawy asertywne, gdy nie może lub nie powinien czegoś wykonać, stara się odmawiać tak, by nie ranić drugiego; – bierze udział w życiu społecznym przez: wolontariat, stowarzyszenia, grupy nieformalne i aktywność indywidualną; ujawnia wrażliwość na osoby potrzebujące pomocy i zna konkretne sposoby jej udzielania;

II.

Tworzenie warunków do osiągnięcia sukcesu na płaszczyźnie różnorodnych umiejętności, uzdolnień i zainteresowań. Wspomaganie rozwoju emocjonalnego uczniów.

	Cele i zagadnienia	Sposoby realizacji	Odpowiedzialni
1.	Kształtowanie umiejętności właściwego gospodarowania czasem wolnym i propagowanie alternatywnych form spędzania czasu wolnego.	Przeprowadzenie testu inteligencji wielorakiej, testów diagnozujących predyspozycje i uzdolnienia uczniów. Realizacja podstawy programowej z j. polskiego, historii, muzyki, plastyki, przyrody, geografii, informatyki, wdz (Załącznik nr 2).	Wychowawcy, nauczyciel wdz, bibliotekarz, nauczyciele świetlicy, terapeuci,
2. 3.	Nawiązywanie bliższych kontaktów z uczniami w różnych warunkach i sytuacjach pozalekcyjnych. Tworzenie warunków rozwoju indywidualnych	Indywidualna praca z uczniem wybitnie uzdolnionym – przygotowanie do konkursów, zawodów.	logopeda, poloniści,

<p>4.</p> <p>5.</p> <p>6.</p> <p>7.</p> <p>8.</p>	<p>zainteresowań.</p> <p>Eliminowanie napięć psychicznych spowodowanych niepowodzeniami szkolnymi.</p> <p>Wyzwalanie kreatywnej i twórczej postawy przy organizacji i uczestnictwie w imprezach, zabawach, uroczystościach klasowych i szkolnych.</p> <p>Inspirowanie do odkrywania i rozwijania własnych uzdolnień i predyspozycji, podkreślanie znaczenia samorozwoju.</p> <p>Przygotowanie uczniów do wyboru kierunku dalszego kształcenia i sprawnego funkcjonowania na rynku pracy.</p> <p>Upowszechnianie czytelnictwa, rozwijanie kompetencji czytelniczych.</p>	<p>Zajęcia rozwijające zainteresowania prowadzone w szkole i instytucjach pozaszkolnych.</p> <p>Organizacja różnego rodzaju konkursów , Dni Języków Obcych.</p> <p>Organizacja zajęć dydaktyczno-wyrównawczych, korekcyjno-kompensacyjnych, zajęć rewalidacyjnych, logopedycznych.</p> <p>Realizacja projektów: Eu-geniusz, Cyfrowy Świat Młodego Odkrywcy, „Jan Monarski” i in.</p> <p>Współpraca ze szkołami wyższymi w regionie.</p> <p>Prowadzenie edukacji w zakresie preorientacji zawodowej, orientacji zawodowej, doradztwa zawodowego dla klas VII-VIII.</p> <p>Kontakty ze szkołami ponadpodstawowymi i zapoznanie się z ich ofertą zawodową. Udział uczniów w „Drzwiach otwartych” organizowanych przez szkoły średnie.</p> <p>Wizyty w zakładach pracy i instytucjach.</p> <p>Organizacja „Konkursu Pięknego Czytania” i „Konkursu Recytatorskiego” przez Bibliotekę szkolną.</p> <p>Nagradzanie wyróżniających się, aktywnych czytelników.</p> <p>Współpraca z filią Biblioteki Samorządowej w Grzywnie.</p>	<p>nauczyciele języków obcych,</p> <p>muzyki,</p> <p>plastyki,</p> <p>geografii,</p> <p>informatyki,</p> <p>przyrody</p>
<p>9.</p>	<p>Rozwijanie i wzmacnianie umiejętności psychologicznych i społecznych uczniów, kształtowanie u uczniów i wychowanków umiejętności życiowych, w szczególności samokontroli, radzenia sobie ze stresem,</p>	<p>Przeprowadzenie gier i zabaw terapeutycznych umożliwiających zrozumienie, kontrolę i odreagowanie emocji (drama, burza mózgów, dyskusja) podczas zajęć wychowania do życia w rodzinie i godziny wychowawczej.</p> <p>Pogadanki, filmy edukacyjne dla uczniów na godzinach</p>	<p>lider ds. wolontariatu,</p> <p>pedagogzy/psycholodzy</p> <p>z zewnątrznych</p>

10.	rozpoznawania i wyrażania własnych emocji. Poznanie sposobów radzenia sobie z trudnymi sytuacjami.	wychowawczych poświęcone radzeniu sobie ze stresem, szczególnie przez klasówkami i egzaminami. Zajęcia z wychowawcą, wdż (dyskusje, odgrywanie ról – stawianie uczniów w hipotetycznych sytuacjach wymagających zajęcia określonego stanowiska itp.).	ośrodków
11.	Doskonalenie rozumienia siebie i uczuć drugiego człowieka, umiejętność empatii.	Wspieranie działalności wolontarystycznej, udział w akcjach charytatywnych.	
12.	Doskonalenie umiejętności nauczycieli i wychowawców w zakresie budowania podmiotowych relacji z uczniami, wychowankami oraz ich rodzicami lub opiekunami	Współpraca z Domem Pomocy Społecznej w Browinie (przygotowanie kartek okolicznościowych, okolicznościowe występy artystyczne). Organizacja pomocy koleżeńskiej. Słuchanie muzyki relaksacyjnej połączone z ekspresją muzyczną i plastyczną. Współpraca z PPP w Chełmży, pedagogami i psychologami z zewnętrznych ośrodków. Organizacja szkolenia lub samokształcenia w ramach programu WDN.	

III.

Kształtowanie postaw patriotycznych, kultywowanie tradycji narodowych, religijnych i rodzinnych

	Cele i zagadnienia	Sposoby realizacji	Odpowiedzialni
1.	Wzmacnianie poczucia tożsamości narodowej, przywiązania do historii i tradycji narodowych.	Poznawanie historii i kultury naszego narodu, symboli narodowej, sylwetek sławnych Polaków (zajęcia w oparciu o pracę z tekstem, mapą i metody aktywizujące, przeglądanie zdjęć, albumów, pogadanki, słuchanie utworów muzycznych).	Według kalendarza imprez Wychowawcy,

2.	<p>Kształtowanie świadomej przynależności do społeczności lokalnej. Wzmacnianie wśród uczniów i wychowanków więzi ze szkołą lub placówką oraz społecznością lokalną;</p>	<p>Przybliżenie historii, symboli narodowych oraz kształcenie właściwego zachowania się wobec nich.</p> <p>Realizacja podstawy programowej z historii, j. polskiego, muzyki, plastyki, WOS (załącznik nr 2)</p> <p>Przygotowanie uroczystości z okazji Dnia Komisji Edukacji Narodowej, Święta Niepodległości, uchwalenie Konstytucji 3 Maja.</p> <p>Kształcenie wyrabiania szacunku dla tradycji polskiej, chrześcijańskiej i obrzędów, kultywowanie świąt Bożego Narodzenia i Wielkiej Nocy, powitanie wiosny, konkurs szopek, konkurs palm.</p> <p>Wyjazdy do teatru, na koncerty, wystawy, do kina.</p> <p>Organizacja wycieczek do innych miast w Polsce.</p> <p>Wykonanie okolicznościowych gazetek szkolnych.</p> <p>Zwracanie uwagi na kulturę i poprawność języka ojczystego podczas każdego z zajęć z uczniami.</p> <p>Odwiedzanie Miejsc Pamięci Narodowej – głównie Barbarki, pomnik pomordowanych Żydówek w Bocieniu/Grodnie.</p> <p>Nawiązanie współpracy z muzeum/galerią.</p> <p>Opieka nad pamiątkowymi grobami pobliskiego cmentarza.</p> <p>Organizacja zajęć poświęconych pamięci patrona szkoły Franciszka Żwirki.</p> <p>Umieszczenie galerii zdjęć ukazujących historię szkoły.</p> <p>Promocja broszury poświęconej dziejom Grzywny i Szkoły Podstawowej w Grzywnie.</p> <p>Uroczyste odsłonięcie pamiątkowej tablicy poświęconej wieloletniemu dyrektorowi szkoły- Janowi Monarskiemu.</p> <p>Opracowanie filmu prezentującego dzieje życia Jana Monarskiego.</p>	<p>n-le historii, poloniści, wdż, dyrektor szkoły</p>
----	--	--	---

3.	Uświadomienie roli więzi rodzinnych dla właściwego rozwoju każdego człowieka i jego poczucia tożsamości, wartości.	<p>Utrzymywanie zbiorowej pamięci o byłych kierownikach szkoły</p> <p>Kontynuacja wyboru „Super - Absolwenta” Roku</p> <p>Kultywowanie tradycji pocztu flagowego.</p> <p>Wycieczki po okolicy, poznawanie zabytków wsi, legend związanych z Grzywną.</p> <p>Omawianie tekstów literackich poruszających tematy związane z rodziną.</p> <p>Realizacja tematyki zajęć wdż i godzin wychowawczych poświęconych rodzinie, rozwojowi człowieka.</p>	
----	--	--	--

Załącznik nr 2

TREŚCI DOTYCZĄCE OBSZARU NR 2 i 3 ZAWARTE W PODSTAWACH PROGRAMOWYCH PRZEDMIOTÓW REALIZOWANYCH W SZKOLE PODSTAWOWEJ W GRZYWNIE

Język polski	<ul style="list-style-type: none"> – kształtuje umiejętność uczestniczenia w kulturze polskiej i europejskiej, szczególnie w jej wymiarze symbolicznym i aksjologicznym; – rozwija zdolności dostrzegania wartości: prawdy, dobra, piękna, szacunku dla człowieka i kierowania się tymi wartościami; – kształci postawy szacunku dla przeszłości i tradycji literackiej jako podstawy tożsamości narodowej; – rozwija zainteresowania kulturą w środowisku lokalnym i potrzeby uczestnictwa w wydarzeniach kulturalnych; – rozwija szacunek dla wiedzy, wyrabia pasję poznawania świata i zachęca do praktycznego zastosowania zdobytych wiadomości; – rozwija umiejętność samodzielnego docierania do informacji, dokonywania ich selekcji, syntezy oraz wartościowania;
--------------	---

	<ul style="list-style-type: none"> — rozwija umiejętność rzetelnego korzystania ze źródeł wiedzy, w tym stosowania cudzysłowu, przypisów i odsyłaczy, oraz szacunku dla cudzej własności intelektualnej; — kształci nawyki systematycznego uczenia się oraz porządkowania zdobytej wiedzy i jej pogłębiania; — jest zachęcany do rozwijania swoich uzdolnień przez udział w różnych formach poszerzania wiedzy, na przykład w konkursach, olimpiadach przedmiotowych i wykładach, oraz rozwijania umiejętności samodzielnej prezentacji wyników swojej pracy;
Historia	<ul style="list-style-type: none"> — poznaje historię i tradycje swojej okolicy i ludzi dla niej szczególnie zasłużonych; zna lokalne zabytki i opisuje ich dzieje;
Muzyka	<ul style="list-style-type: none"> — poznaje i popularyzuje przykłady muzycznej twórczości ludowej, obrzędy, zwyczaje, tradycje swojego regionu; — zna repertuar kulturalnego człowieka, orientując się w sztandarowych utworach z dziejów historii muzyki i współczesnej kultury muzycznej oraz wartościowej muzyki popularnej; — zna i wymienia instytucje upowszechniające kulturę muzyczną we własnym regionie, kraju i na świecie oraz ich działalność, a także śledzi wydarzenia artystyczne; — uczestniczy w tworzeniu artystycznych projektów edukacyjnych o charakterze interdyscyplinarnym (również z wykorzystaniem technologii informacyjnej); — angażuje się w kreowanie kultury artystycznej swojej szkoły i najbliższego środowiska; — uczestniczy realnie lub wirtualnie w różnorodnych wydarzeniach muzycznych; — stosuje zasady wynikające ze świadomego korzystania i uczestniczenia w dorobku kultury muzycznej: odpowiednie zachowanie podczas koncertu, przedstawienia operowego itp., tolerancja dla preferencji muzycznych innych osób oraz szacunek dla twórców i wykonawców;
Plastyka	<ul style="list-style-type: none"> — zna dziedzictwo kulturowe najbliższego otoczenia, wymienia zabytki i dzieła architektury (historycznej i współczesnej); — zapoznaje się z twórczością artystów w obrębie „małej ojczyzny”;
WOS	<ul style="list-style-type: none"> — uzasadnia, że konflikt w grupie może wynikać z różnych przyczyn (sprzeczne interesy, inne cele); przedstawia sposoby rozwiązywania konfliktów oraz analizuje ich zalety i wady; — podaje cnoty obywatelskie (odpowiedzialność, troska o dobro wspólne, aktywność, przedsiębiorczość, solidarność, roztropność, tolerancja, odwaga cywilna); wykazuje, odwołując się do działań wybitnych Polaków,

	<p>znaczenie ich urzeczywistnienia dla pożytku publicznego;</p> <ul style="list-style-type: none"> – wymienia mieszkające w Polsce mniejszości narodowe i etniczne, grupę posługującą się językiem regionalnym oraz grupy migrantów (w tym uchodźców) i lokalizuje miejsca ich zwartego zamieszkiwania; przedstawia – za Konstytucją Rzeczypospolitej Polskiej – prawa przysługujące etnicznym grupom mniejszościowym; – uzasadnia, że można pogodzić różne tożsamości społeczno -kulturowe (regionalną, narodową, etniczną, państwową, obywatelską, europejską); rozpoznaje przejawy ksenofobii, w tym rasizmu, szowinizmu i antysemityzmu, oraz uzasadnia potrzebę przeciwstawiania się tym zjawiskom; – planuje dalszą edukację, uwzględniając własne zainteresowania, zdolności i umiejętności oraz rady innych osób i sytuację na rynku pracy;
Przyroda	– kształtuje postawy związane z tożsamością kulturową regionu;
Geografia	<p>- łączy racjonalność naukową z refleksją nad pięknem i harmonią świata przyrody oraz dziedzictwem kulturowym ludzkości;</p> <ul style="list-style-type: none"> – przyjmuje postawy szacunku do środowiska przyrodniczego i kulturowego oraz rozumienie potrzeby racjonalnego w nim gospodarowania; – rozwija w sobie poczucie tożsamości oraz wykazywanie postawy patriotycznej, wspólnotowej i obywatelskiej; – ma poczucie dumy z piękna ojczystej przyrody i dorobku narodu (różnych obiektów dziedzictwa przyrodniczego i kulturowego własnego regionu i Polski, krajobrazów Polski, walorów przyrodniczych, kulturowych, turystycznych oraz sukcesów polskich przedsiębiorstw na arenie międzynarodowej); – kształtuje pozytywne – emocjonalne i duchowe – więzi z najbliższym otoczeniem, krajem ojczystym, a także z całą planetą Ziemią; – rozwija postawy współodpowiedzialności za stan środowiska geograficznego, kształtowanie ładu przestrzennego oraz przyszłego rozwoju społeczno - kulturowego i gospodarczego „małej ojczyzny”, własnego regionu i Polski; – przełamuje stereotypy i kształtuje postawy szacunku, zrozumienia, akceptacji i poszanowania innych kultur przy jednoczesnym zachowaniu poczucia wartości dziedzictwa kulturowego własnego narodu i własnej tożsamości;
Informatyka	<ul style="list-style-type: none"> – opisuje kwestie etyczne związane z wykorzystaniem komputerów i sieci komputerowych, takie jak: bezpieczeństwo, cyfrowa tożsamość, prywatność, własność intelektualna, równy dostęp do informacji i dzielenie się informacją; – postępuje etycznie w pracy z informacjami;

Wychowanie do życia w rodzinie	— jest odpowiedzialny za własny rozwój i samowychowanie;
--------------------------------	--

IV.

Propagowanie edukacji prozdrowotnej przez kształtowanie odpowiedzialności za bezpieczeństwo i zdrowie własne oraz rówieśników

	Cele i zagadnienia	Sposoby realizacji	Odpowiedzialni
1.	Uświadomienie konieczności dbania o własne zdrowie, sprawność fizyczną i umysłową oraz kontrolowania stanu zdrowia i stosowania się do zaleceń lekarzy, wdrażanie do utrzymania higieny	Pogadanki i warsztaty poświęcone bezpieczeństwu i zdrowiu. Wyjaśnienie zakresu odpowiedzialności prawnej nieletnich, więzom zawieranych w internecie, społeczności internetowych, zasad funkcjonowania cyberprzestrzeni.	Psycholog z Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej w Chełmży, Policjant

	<p>osobistej.</p> <p>2. Problemy okresu dojrzewania.</p> <p>3. Zasady racjonalnego odżywiania.</p> <p>4. Promocja zdrowego stylu życia.</p>	<p>Realizacja podstawy programowej z zakresu informatyki, biologii, wf, przyrody, edb, techniki, wdż (załącznik nr 3).</p> <p>Spotkania z pielęgniarką szkolną, fluoryzacja zębów, badania bilansowe w szkole.</p> <p>Zajęcia wychowania do życia w rodzinie, godziny wychowawcze, biologia, geografia, przyroda.</p> <p>Przygotowywanie posiłków z zasadami zdrowego żywienia.</p> <p>Pomoc psychologiczno-pedagogiczna w szkole.</p> <p>Zajęcia edukacyjne/ godziny wychowawcze poświęcone kształtowaniu krytycznego myślenia i wspomaganie uczniów i wychowanków w konstruktywnym podejmowaniu decyzji w sytuacjach trudnych, zagrażających prawidłowemu rozwojowi i zdrowemu życiu.</p> <p>Wycieczki piesze, rowerowe, rekreacyjne nastawione na aktywność fizyczną.</p> <p>Udział w zajęciach sportowych, zawodach sportowych szkolnych i pozaszkolnych.</p> <p>Współpraca z powiatowym koordynatorem sportu (Artur Stankiewicz).</p> <p>Współpraca z animatorem miejscowego Orlika (Zenon Sadowski).</p> <p>Współpraca z klubem sportowym Sokół, Cyklon, Mustang oraz Stoper.</p> <p>Członek Zarządu Powiatowego Szkolnego Związku Sportowego.</p>	<p>wychowawcy, nauczyciele wdż, biologii, geografii, przyrody, wychowania fizycznego, techniki, informatyki, edb, wychowawcy, doraźnie- zewnętrzni edukatorzy</p>
--	---	--	---

<p>5.</p> <p>6.</p> <p>7.</p>	<p>Kształtowanie hierarchii systemu wartości, w którym zdrowie należy do jednych z najważniejszych wartości w życiu. Kształtowanie postawy świadomego unikania używek: alkoholu, papierosów, narkotyków, dopalaczy i nadużywania leków oraz ćwiczenie umiejętności odmawiania osobom proponującym używki.</p> <p>Bezpieczeństwo w szkole i poza nią.</p> <p>Kultura i bezpieczeństwo podczas korzystania z komputera, urządzeń cyfrowych i Internetu.</p> <p>Współpraca z rodzicami lub opiekunami uczniów i wychowanków w celu budowania postawy prozdrowotnej i zdrowego stylu życia;</p>	<p>Zajęcia profilaktyczne z edukatorami odpowiednich instytucji, filmy, pogadanki, plakaty.</p> <p>Utrwalanie zasad regulujących porządek w szkole (dyżury uczniowskie).</p> <p>Współpraca z wybranymi jednostkami wojskowymi, Policją, Państwową Strażą Pożarną – utrwalanie zasad ewakuacji, przeprowadzanie próbnych alarmów przeciwpożarowych.</p> <p>Przygotowanie do egzaminu na kartę rowerową.</p> <p>Realizacja strategii działań profilaktycznych w oparciu o program „TRZY KOŁA”</p> <p>Organizacja Dnia Bezpiecznego Internetu i Dnia Zdrowia.</p> <p>Wyeliminowanie plagiatów, kształtowanie świadomości i budowanie wiedzy z zakresu cyberprzemocy, uzależnienia od gier i smartfonów .</p> <p>Przekazywanie rodzicom informacji o zagrożeniach związanych z Internetem i zagrożeniu uzależnieniem od komputera i in. urządzeń cyfrowych .</p> <p>Organizowanie wspólnych inicjatyw prozdrowotnych, angażujących uczniów i ich rodziny (wyjazdy integracyjne, spotkania, inne).</p> <p>Doskonalenie kompetencji nauczycieli i wychowawców w zakresie profilaktyki używania środków i substancji, prowadzenie wewnątrzszkolnego doskonalenia kompetencji nauczycieli i wychowawców w zakresie rozpoznawania wczesnych objawów używania środków i substancji, a także suplementów diet i leków w celach innych niż medyczne oraz postępowania w tego typu przypadkach.</p>	
-------------------------------	---	--	--

	<p>Pedagogizacja i kierowanie akcji informacyjnej do rodziców podczas zebrań klasowych w zakresie:</p> <ul style="list-style-type: none"> - aktualnych informacji na temat skutecznych sposobów prowadzenia działań wychowawczych i profilaktycznych związanych z przeciwdziałaniem używaniu środków i substancji psychoaktywnych; - udostępnienia informacji o ofercie pomocy specjalistycznej dla uczniów, przekazanie informacji na temat konsekwencji prawnych związanych z naruszeniem przepisów ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii; - informowania uczniów i ich rodziców lub opiekunów o obowiązujących procedurach postępowania na wypadek zagrożeń; - treści funkcjonującego w Gminie Chełmża Gminnego Programu Przeciwdziałania Narkomanii. 	
--	---	--

V.

Promowanie zachowań proekologicznych

	Cele i zagadnienia	Sposoby realizacji	Odpowiedzialni
1.	Uwrażliwienie na piękno przyrody i otaczającego świata.	Realizacja podstawy programowej z biologii, geografii, przyrody (załącznik nr 3).	Wychowawcy, nauczyciele biologii, plastyki, geografii, przyrody, chemii
2.	Wyzwalanie ekspresji twórczej, słownej, plastycznej i muzycznej inspirowanej przeżyciami	Wycieczki krajoznawcze, „Zielone szkoły” .	
3.	dziecka w kontakcie z przyrodą.	Projekcje filmów przyrodniczych.	

4. 5.	<p>Kształtowanie postawy szacunku do świata roślin i zwierząt.</p> <p>Poznawanie sposobów i możliwości ochrony środowiska przyrodniczego.</p> <p>Poznanie przyczyn i skutków niepożądanych zmian zachodzących w środowisku przyrodniczym w związku z rozwojem cywilizacji.</p>	<p>Zajęcia edukacyjne powiązane z wycieczkami do lasu, na pole, ogrodu zoobotanicznego lub zoologicznego.</p> <p>Organizowanie zbiórki karmy na rzecz schroniska dla zwierząt.</p> <p>Konkursy ekologiczne, biologiczne, plastyczne.</p> <p>Realizacja programów z zakresu ekologii, biologii, chemii lub ochrony środowiska.</p> <p>Udział w akcjach ekologicznych „Sprzątanie Świata”, „Dnia Ziemi”.</p> <p>Warsztaty/ zajęcia praktyczne z zakresu segregacji śmieci.</p>	
--------------	--	--	--

Załącznik nr 3

TREŚCI DOTYCZĄCE OBSZARU NR 4 i 5 ZAWARTE W PODSTAWACH PROGRAMOWYCH PRZEDMIOTÓW

REALIZOWANYCH W SZKOLE PODSTAWOWEJ W GRZYWNIE

Informatyka	<p>– w sposób odpowiedzialny posługuje się technologią dostosowaną do jego predyspozycji psychofizycznych i zdrowotnych;</p> <p>– rozróżnia pozytywne i negatywne zachowania innych osób (również uczniów) korzystających z technologii, w tym zwłaszcza w sieci Internet;</p>
-------------	--

	<ul style="list-style-type: none"> – przestrzega ogólnie przyjęte zasady związane z bezpieczeństwem w Internecie; – posługuje się technologią zgodnie z przyjętymi zasadami i prawem; przestrzega zasad bezpieczeństwa i higieny pracy; – uznaje i respektuje prawo do prywatności danych i informacji oraz prawo do własności intelektualnej; – wymienia zagrożenia związane z powszechnym dostępem do technologii oraz do informacji i opisuje metody wystrzegania się ich; – stosuje profilaktykę antywirusową i potrafi zabezpieczyć przed zagrożeniem komputer wraz z zawartymi w nim informacjami; – ocenia krytycznie informacje i ich źródła, w szczególności w sieci, pod względem rzetelności i wiarygodności w odniesieniu do rzeczywistych sytuacji, docenia znaczenie otwartych zasobów w sieci i korzysta z nich;
Biologia	<ul style="list-style-type: none"> – analizuje związek pomiędzy własnym postępowaniem a zachowaniem zdrowia oraz rozpoznaje sytuacje wymagające konsultacji lekarskiej; – uzasadnia konieczność ochrony przyrody; – opisuje i prezentuje postawę i zachowania człowieka odpowiedzialnie korzystającego z dóbr przyrody;
Wychowanie fizyczne	<ul style="list-style-type: none"> – opisuje, jakie znaczenie ma aktywność fizyczna dla zdrowia; – opisuje piramidę żywienia i aktywności fizycznej; – opisuje zasady zdrowego odżywiania; – przestrzega zasad higieny osobistej i czystości odzieży; – przyjmuje prawidłową postawę ciała w różnych sytuacjach; – omawia sposoby postępowania w sytuacji zagrożenia zdrowia lub życia; – wymienia czynniki, które wpływają pozytywnie i negatywnie na zdrowie i samopoczucie oraz wskazuje te, na które może mieć wpływ; – omawia sposoby redukcji nadmiernego stresu i radzenia sobie z nim w sposób konstruktywny; – wymienia przyczyny i skutki otyłości oraz nieuzasadnionego odchudzania się i używania sterydów w celu zwiększenia masy mięśni; – wyjaśnia wymogi higieny wynikające ze zmian zachodzących w organizmie w okresie dojrzewania; - omawia zasady bezpiecznego zachowania się nad wodą i w górach w różnych porach roku;

	<ul style="list-style-type: none"> – omawia konsekwencje zdrowotne stosowania używek w odniesieniu do podejmowania aktywności fizycznej; – wymienia zasady bezpiecznego korzystania ze sprzętu sportowego; – wymienia najczęstsze przyczyny oraz okoliczności wypadków i urazów w czasie zajęć ruchowych, omawia sposoby zapobiegania im; – wskazuje zagrożenia związane z uprawianiem niektórych dyscyplin sportu;
WOS	<ul style="list-style-type: none"> – rozpoznaje przypadki wymagające postaw asertywnych; – podaje przykłady trudnych społecznie sytuacji, w których należy zachować się asertywnie; uzasadnia, że można zachować dystans wobec nieaprobowanych przez siebie zachowań innych ludzi lub przeciwstawić się im; przedstawia różne formy zachowań asertywnych; – rozpoznaje zachowania związane z przemocą fizyczną i psychiczną, w tym werbalną, wobec siebie i innych; wymienia osoby i instytucje, które należy powiadomić w takich sytuacjach; – przedstawia korzyści i zagrożenia wynikające z korzystania z zasobów Internetu; rozpoznaje przemoc w cyberprzestrzeni i wyjaśnia, jak należy na nią reagować; – wyjaśnia, na jakich zasadach nieletni odpowiadają za popełnienie wykroczeń i przestępstw; – przedstawia uprawnienia policjantów i funkcjonariuszy innych służb porządkowych oraz swoje prawa w kontakcie z tymi służbami;
Przyroda	<ul style="list-style-type: none"> – kształtowanie umiejętności właściwego reagowania na niebezpieczeństwa zagrażające życiu i zdrowiu; – doskonalenie umiejętności dbałości o własne ciało, jak i najbliższe otoczenie; – poznawanie siebie, swoich zdolności i rozwijanie zainteresowań sprzyjających motywacji do uczenia się;
Edukacja dla bezpieczeństwa	<ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia zależności między zdrowiem fizycznym, psychicznym, emocjonalnym a społecznym; wyjaśnia wpływ stresu na zdrowie; – wymienia zachowania, które sprzyjają zdrowiu (prozdrowotne), zagrażają zdrowiu oraz wskazuje te, które szczególnie często występują wśród nastolatków; odróżnia czynniki środowiskowe i społeczne (korzystne i szkodliwe), na które człowiek może mieć wpływ od takich, na które nie może mieć wpływu; – omawia krótkoterminowe i długoterminowe konsekwencje zachowań sprzyjających (prozdrowotnych) i zagrażających zdrowiu; – dobiera i demonstruje umiejętności komunikacji interpersonalnej istotne dla zdrowia i bezpieczeństwa (odmowa, zachowania asertywne, negocjowanie);

	<ul style="list-style-type: none"> – wymienia rzetelne źródła informacji o zdrowiu, chorobach, świadczeniach i usługach zdrowotnych; – ocenia własne zachowania związane ze zdrowiem, ustala indywidualny plan działania na rzecz własnego zdrowia; – ustala, co sam może zrobić, aby tworzyć warunki środowiskowe i społeczne, które są korzystne dla zdrowia (ochrona środowiska przyrodniczego, wsparcie społeczne, komunikacja interpersonalna, współpraca osób, instytucji i organizacji na rzecz zdrowia itp.); – wymienia przykłady nadzwyczajnych zagrożeń (pochodzenia naturalnego i wywołane przez człowieka); – wymienia zasady ostrzegania ludności o zagrożeniach; rozróżnia poszczególne sygnały alarmowe i środki alarmowe; omawia zasady właściwego zachowania się w razie uruchomienia sygnałów alarmowych;
Technika	<ul style="list-style-type: none"> – przyjmuje postawy odpowiedzialności za współczesny i przyszły stan środowiska; – kształtuje umiejętności segregowania i wtórnego wykorzystania odpadów znajdujących się w najbliższym otoczeniu; – przewiduje zagrożenia płynące z niewłaściwego użytkowania sprzętu technicznego; – analizuje sytuacje zagrażające zdrowiu i życiu podczas pracy z narzędziami i urządzeniami (procedura postępowania podczas wypadku przy pracy; umiejętność udzielenia pierwszej pomocy przedmedycznej w typowych sytuacjach zagrożenia);
Wychowanie do życia w rodzinie	<ul style="list-style-type: none"> – świadomie i odpowiedzialnie korzysta ze środków społecznego przekazu, w tym z Internetu, dokonując wyboru określonych treści i limitując czas im poświęcany;